

NERVEN

PERSONALTIDNING FÖR REGION KALMAR LÄN

Nr 3 | SEPTEMBER 2024

Hemligheten

bakom Sveriges bästa sjukhusmat

Innehåll

Ett år med AB13 - hur har det gått?	6	BUP satsar på hembesök.....	16
Så vände ortopederna tuff situation	7	De tog chansen till ny karriär.....	17
Lunch med Fredrik Enlund	8	Tack för mig.....	18
Hälsotipset.....	10	Varje dag-berättelsen.....	19
Nomineringar till Nervenfikat.....	14	Hon fick Nervenfikat.....	20

Ögonblicket

Måndag, Oskarshamns sjukhus. De säger att en bild säger mer än tusen ord. Att en bild ger svar. Ett bevis. Men är det inte också så, att en bild då och då mest välter en hel skopa frågor över oss, och lämnar oss där i ovissheten? Som här. Vad händer? Vad sysslar fysioterapeut Therese och arbetsterapeut Beatrice med? Försöker skelettet Benjamin fly, fåkta illa eller lär han sig björngång? Kanske handlar det blott om en olycklig barstolsfadäs? Frågorna är många, svaren så få.

Text och bild: Mattias Johansson

NERVEN

Posttidning B, Personaltidning
för Region Kalmar län

Adress: Nerven, Box 601, 391 26 Kalmar. Nummer 3, 2024 årgång 53. ISSN 0345-8458. **Upplaga:** 1 000. Utkommer med 4 nr/år.

Redaktör: Camilla Breiler **E-postadress:** nerven@regionkalmar.se **Ansvarig utgivare:** Lina Isaksson

E-postadress: lina.isaksson@regionkalmar.se **Produktion:** Regionstab kommunikation, Region Kalmar län.

Tryck: Pressgrannar, Linköping. Innehållet i Nerven får gärna citeras, bara källan anges. Vill du lämna

tips eller artikelförslag är du välkommen att kontakta redaktionen: nerven@regionkalmar.se

Omslagsbilden: Malin Bertilsson **Foto:** Mattias Johansson

Läs Nerven digitalt på regionkalmar.se

Region Kalmar län

Välkommen!

Med våra 7 000 medarbetare är vi Kalmar läns största arbetsgivare. Vi är utspridda över hela länet och har nära 300 olika yrkesroller. Eftersom vi är en så stor arbetsgivare får vi ständigt nya, kompetenta kollegor, hela 70 stycken varje månad. Här får ni möta några av dem.

Robert Conde

e-hälsoutvecklare, Regionstab kommunikation

– Jag har jobbat som terapeut på barn och ungdomshälsan i Region Kalmar län i 9 år. Nu ska jag arbeta med de digitala tjänsterna som finns på 1177, både med support till olika verksamheter och utveckling av dessa tjänster. Jag sökte jobbet dels för att det är ett nytt område för mig, dels för att få vara med och göra tjänsterna mer lättillgängliga för våra invånare och förbättra för regionens verksamheter. Jag ser fram mot att få jobba med mina nya kollegor och vara med att påverka den digitala utvecklingen.

Ulrika Sandebäck

AT-läkare, Oskarshamn sjukhus

– Jag är född och uppvuxen i Kalmartrakten, och längtade hemåt efter examen. Jag har även fått höra att det är väldigt lärorikt att göra sin AT-tjänstgöring på små eller mellanstora sjukhus eftersom man ofta får vara mer involverad i handläggningen av patienter och får se och lära sig av en stor bredd av olika fall. Under den första tiden har det varit många nya intryck och rutiner att sätta sig in i, bara att hitta till personalrummet eller toaletten kan vara en utmaning! Men mitt i allt det nya har jag haft fantastiska kollegor som stöttar upp och har haft tålamod medan jag lär mig. Det bästa med mitt jobb är att få träffa alla fantastiska patienter och höra deras historier.

Max Björk

BI-utvecklare, IT-förvaltningen i Kalmar

– Jag valde Region Kalmar län och IT-förvaltningen först och främst för att jag tycker rollen som BI-utvecklare passar mig då jag gillar att arbeta med data och jobba nära verksamheten. IT-förvaltningen kändes spännande och det första som slog mig när jag kom på plats är vilken kompetens som finns inom mitt team och hur hjälpsamma de är. Mina förväntningar på min nya arbetsplats är förstås att bli duktigare inom data och de tekniska bitarna i min roll, men även att få lära mig mer om olika delar av verksamheten och känna att jag gör något viktigt. Jag ser även fram emot att lära känna fler personer på IT-förvaltningen!

Sehar Zia

Sjuksköterska, Blomstermåla hälsocentral

– Jag har bott i Sverige sedan 2012 och kommer ursprungligen från Pakistan. Efter min sjuksköterskeutbildning i Stockholm valde jag att flytta närmare min familj som bor här. Som sjuksköterska på en hälsocentral har man så många olika områden man kan specialisera sig inom. Det är väldigt brett och jag lär mig något nytt varje dag. Nu arbetar jag med livsstilsfrågor, sitter i telefonrådgivning och träffar akuta patienter som kommer in. Första tiden har varit väldigt lärorik och intressant, mycket nytt och många nya utmaningar men det har gett mig utrymme att växa och våga ta steg framåt. Det bästa med min arbetsplats är kollegorna! De är omtänksamma och hjälpsamma och jag känner att de tror på mig. Det är också väldigt givande att känna att man gjort nytta och hjälpt andra under dagen.

Kärlek, kommunikation och flexibilitet

– så fick vi Sveriges bästa sjukhusmat

Mellanmålet som måltidsvårdarna förbereder och serverar utgör är en viktig del av patienternas energiintag. Lunch och middag täcker bara 50% av dagsbehovet.

I 10 år har maten på våra tre sjukhus serverats av kostens måltidsvärdar. Lika länge har Region Kalmar län fått betyget "Sveriges bästa sjukhusmat" i nationell patientenkät. Hur har vi lyckats med det? Nerven har träffat några av medarbetarna som har bidragit till framgången.

Resan mot Sveriges bästa sjukhusmat började för tolv år sedan efter att Region Kalmar län fått ta emot en hel del kritik mot maten som serverades på sjukhusen, bland annat via insändare i dagspressen. Då var det kyld mat som lades upp på tallrikar i köket innan den värmdes och kördes till avdelningarna där den serverades av vårdpersonalen.

– Det var inget fel på maten i sig men den passade inte alla, säger **Catarina Ek**, kostsamordnare, kost och lokalvård. Det fanns bara två alternativ och två portionsstorlekar och oftast beställdes ändå samma till alla patienter på en avdelning eftersom det var enklast.

Unikt i Sverige

Regionledningen tog till sig av kritiken och gav regionservice basenhet kost och lokalvård i uppdrag att utreda hur man kunde göra maten bättre. Detta ledde till att man 2014 anställde en helt ny yrkeskategori: Måltidsvärdar som serverar maten till patienterna. På så sätt äger kostverksamheten hela måltidskedjan själva, från att maten lagas till att den serveras, vilket är unikt i Sverige. Måltidsvärdarnas uppgift är att se till att rätt patient får rätt mat och att bidra med trevligt bemötande. Det ger också vårdpersonalen möjlighet att fokusera på just vård.

– Vi fick positiva reaktioner redan från början. Vårdpersonalen tyckte det var skönt att få hjälp med maten på avdelningen och att kunna lägga mer tid på patienterna, berättar Catarina Ek.

Maten är nylagad, varm, och serveras som buffé där patienten själv kan välja efter dagsform och vad hen är sugen på.

- Vi får väldigt bra kontakt med patienterna och har oftast ett positivt möte med dem. Man blir aldrig sur på kaffetanten, säger Malin Bertilsson, köksbiträde, kost Kalmar.

– Jag minns första dagen vi gick över till bufféserving: Det doftade god, nylagad mat på avdelningen. Många patienter har minskad matlust och att då känna doften av mat påverkar jättemycket, säger Catarina Ek.

Möjlighet till önskekost

Menyn är ett fem veckors rullande schema, ett för sommaren och ett för vintern. Vid högtider som jul, påsk och midsommar serveras mat som hör just den högtiden till. Måltidsvärdarna lagar också i ordning, dukar upp och serverar frukost och två mellanmål varje dag.

– Presentationen av maten är viktig, fina upplägg och mycket färg som man blir glad av. Vi lägger mycket energi och kärlek i maten och smakar av flera gånger för att se till att det är gott, säger **Phoenix Athena Coulibali**, köksbiträde, kost Oskarshamn.

Till lunch finns det alltid tre olika alternativ att välja på, precis som i sjukhusens restauranger. Behövs det kan man också oftast få så kallad önskekost.

Phoenix förklarar:

– Om en patient har svårt att äta så frågar vi om det finns något de kan tänka sig så att de får i sig näring. Jag hade till exempel en patient som tyckte att maten inte var tillräckligt stark och gärna ville ha något annat än potatis. Jag pratade med kockarna och de lagade stekt ris med räkor och stark sås till honom. Han blev jät-tetacksam.

– Patienterna behöver maten för att läka och komma i gång, på så sätt är vi en del av vården, säger Malin Bertilsson, köksbiträde, kost Kalmar. Det är fantastiskt att få höra "Åh vad gott det var" från någon som inte har ätit på flera dagar.

Minskat matsvinn

Redan från början satsade kockarna på att få in mer ekologiskt och vegetariskt på menyn och den ambitionen har man hållit fast vid för att minska påverkan på miljön. Matsvinnet har också minskat eftersom måltidsvärdarna kan göra mer exakta beställningar från köket.

– Mina patienter på kirurgavdelningen och ortopederna är friska i övrigt och har oftast bra aptit, sä-

ger Phoenix. Därför beställer jag alltid dubbla portioner för jag vet att de kommer gå åt, medan andra avdelningar beställer betydligt

—
"Den bästa avdelningen!
Fantastisk mat - väldigt god
och många variationer.
Supertrevliga matvärdar!"

Patient, kirurgavdelning, ur Nationell patientenkät

mindre.

Bäst i Sverige

Sedan patientnöjdheten med sjukhusmaten började mätas i Nationell patientenkät 2014 har Region Kalmar län kammat hem förstaplatsen i varje mätning (görs vartannat år).

– Jag får ofta jättestor positiva reaktioner av patienterna, säger Phoenix. Då blir man varmt i hjärtat och superstolt. Det känns bra att göra skillnad för patienterna och att få höra varje dag att maten var bra.

– Klart att vi blir stolta, vi skulle nog bli besvikna om vi inte vann nästa gång! säger Malin.

Ett år med AB13 – hur har det gått?

För snart ett år sedan trädde reglerna om 11 timmars dygnsvila i kraft. Syftet är att ge bättre möjlighet till återhämtning men innebär en del utmaningar för schemalagningen i våra dygnet runt-öppna verksamheter. Hur har det gått? Vi frågade samma personer som fick berätta om hur de kände inför omställningen i september 2023. *

Lena Karlsson, undersköterska IVA, Västerviks sjukhus

– Det är enklare att få ihop schemat nu än vad jag trodde det skulle bli. Dock inte till personalens glädje. Innan AB13 var det kanske en person som var missnöjd med schemat, nu är det få som är nöjda. Att jobba flera kvällar i rad är det som främst upplevs tärande. Man är inte hemma på kvällen vilket påverkar familjeliv, fritidsaktiviteter och vilan. Jag kommer fortsätta kämpa för att avskaffa/förändra AB13. Det som känns hopplöst är att de som bestämmer inte lyssnar på oss i verkligheten.

Larita Vigander, facklig företrädare, Kommunal

– Det har inte varit enkelt. Arbetsgivaren har haft svårigheter att nå ut med begriplig information till arbetsplatserna. Det har varit svårt att förstå EU-direktivets påverkan på våra kollektivavtal. Här har vi som facklig organisation ofta fått förklara hur det hänger ihop. Det var stora svårigheter med schemalagningen, det är inte på alla ställen som "huvudena" har räckt till. Flertalet av medlemmarna i dygnet-runt verksamheterna upplever att de har sämre återhämtning och att de ständigt är trötta.

Mari Eklind, facklig företrädare, Vårdförbundet

– Det har gått över förväntan inom vissa områden. Men det har varit svårare än förväntat med att få ihop hälsosamma scheman i heldygnsvården. Inom vissa verksamheter finns fortfarande ett motstånd mot dygnsviloreglerna.

“Det var stora svårigheter med schemalagningen”

Larita Vigander, facklig företrädare Kommunal

*Två av de som fanns med i panelen 2023 har slutat arbeta i Region Kalmar län.

Hani prisades i USA

Överläkaren Hani Hattar, Västerviks sjukhus, prisades i USA för sitt arbete kring EDS och att han varit en pionjär inom området.

Han har vigt drygt 30 år åt bland annat bindvävssjukdomen EDS. Den sista september går överläkaren Hani Hattar i pension och krönte yrkeskarriären med att prisas i Philadelphia för sitt uttröttliga arbete kring EDS.

När Hani Hattar började jobba på Västerviks sjukhus 1993 visste få vad EDS, Ehlers-Danlos syndrom, handlade om. Under de senaste decennierna har Hani Hattar inte bara varit med om en revolution inom området, i Sverige har han i många fall varit ledande.

– Vi på smärtenheten i Västervik var tidiga med att uppmärksamma diagnosen. Jag var ganska ensam då men gav inte upp. Jag är självlärd, började från noll och har sedan läst, undersökt och skapat internationella kontakter kring EDS för att öka mina kunskaper. Internationellt finns det mycket mer forskning och starka organisationer, berättar Hani Hattar.

Genom större uppmärksamhet, ökad kunskap att undersöka och utreda har sjukvården blivit bättre på att diagnostisera EDS. Det gör att antalet diagnostiserade individer har ökat, men det är få som vet vad patienten behöver. Det största problemet för EDS-patienter, för-

utom smärta, är samsjuklighet. I Västervik har ett vårdprogram utvecklats som patienten erbjuds med regelbundna behandlingar och rehabilitering.

– Jag har föreläst både på nationella och internationella konferenser kring hur vi arbetar i Västervik med diagnostisering och rehabilitering av EDS-patienter, säger Hani Hattar.

Från 2014 har Västervik bedrivit högspecialiserad vård, vilket betyder att man blev ansvarig för konsultation kring komplicerade fall inom EDS i Region Jönköping, Region Östergötland och Region Kalmar län.

– I dag är EDS betydligt mer känt men det finns fortfarande mycket att utveckla inom området.

Den 19 juli fick Hani Hattar ta emot en internationell utmärkelse i Philadelphia från The Ehlers Danlos Society för att han varit pionjär och arbetat med EDS under lång tid.

– Jag är jättestolt. Jag har jobbat med frågan länge och det är roligt att nu få bli uppmärksammad efter så många år. Jag är stolt och glad över att Västervik finns med på världskartan.

Text: Daniel Bogefors
Foto: Privat

Alexander Johansson och Gabriel Walter har tillsammans med medarbetarna vänt trenden på ortopedien i Kalmar.

Bättre introduktion gav tryggare sjuksköterskor

Från svårigheter att rekrytera till en avdelning med god bemanning och bättre arbetsmiljö. Avdelningscheferna Alexander Johansson och Gabriel Walter har tillsammans med medarbetarna vänt trenden på ortopedien i Kalmar genom att skapa en fördjupad introduktion för nytexaminerade sjuksköterskor.

När Alexander och Gabriel började som avdelningschefer på ortopedien var det rörigt.

– Det hade rekryterats många nya medarbetare och flera hade gått i pension så det var stökigt och väldigt oroligt. Det var en tuff situation med ganska tung arbetsmiljö, berättar Gabriel.

Under sommaren 2022 nådde det sin kulmen då många medarbetare slutade av olika anledning-

ar. Gabriel och Alexander började fundera på hur de kunde rekrytera fler, få personalen att stanna kvar och samtidigt skapa en bättre arbetsmiljö. Medarbetarna på avdelningen hade ett eller flera ansvarsområden som gjorde att de fick variation i arbetet. Alexander och Gabriel ville skapa något liknande för de nytexaminerade sjuksköterskorna som började på avdelningen utan att det blev för betungande. Lösningen blev att ge dem en djupare introduktion.

Utgår från patientresan

– Det är ju tufft när du kommer som ny sjuksköterska. Min erfarenhet är att introduktionen inte blir så bra. Den är kort men du är ny jättelänge. Om man ser det i ett större perspektiv så har vi också alldeles för dålig koll på de andra verksamheterna som vi samarbetar med. Det blir lätt irritation mellan

kliniker, berättar Alexander.

Introduktionen utgår från patientens resa både före och efter hen kommer till ortopedien. På så sätt får medarbetaren inblick i vilka enheter avdelningen behöver samverka med för att det ska flyta på, få en större helhetsbild och förståelse för patienten. Under sitt första halvår som anställd på ortopedavdelningen får nytexaminerade sjuksköterskor en dag i veckan avsatt för auskultation i andra verksamheter som akuten, operation, sårteamet, kommunens rehabilitering, intensivvårdsavdelningen, läkemedelssektionen och röntgen.

– De nyanställda blir lite tryggare i sin roll som sjuksköterska när de har sett flödet på akuten med våra patienter. Och de vet att de kan berätta för patienten att ”ja men sen ska du på mottagningen och då ska du få gips. Det funkar

så här...”, säger Alexander.

Arbetsmiljön den stora vinsten

Introduktionen har mötts av positiva reaktioner. De nyanställda medarbetarna är nöjda med att få vara med om patientresan, de tidigare medarbetarna har uttryckt att det skulle vara intressant även för dem och studenter har hört om det goda ryktet som ortopedien nu har.

– Det som gett mest är att arbetsmiljön är mycket bättre. Folk är glada och trygga på jobbet och då blir allt mycket bättre vilket gör att ryktet sprider sig vidare till resten som gör att vi kan rekrytera. Vi hoppas att vi klarar nästa sommar helt utan hyrpersonal, säger Alexander.

Text & foto: Jenny Herlin

Göteborgaren Fredrik Enlund har under sex år pendlat mellan väst och öst för arbetet som chef för diagnostiskt centrum.

DC-chefen älskar att forska:
"Som salt
och peppar
för mig"

På tallriken

Plats för lunch:

Restaurang Träffpunkten på Länssjukhuset i Kalmar.

På tallriken:

Lunchbuffé.

Hur viktig är lunchen för dig?

Inte livsviktig och jag kan slarva med den. Jag äter när det passar med jobbet.

Vad äter du helst till lunch?

Jag vill ha något lättare, gärna fisk. För det mesta har jag lunchlåda med mig.

Hungern att göra skillnad håller honom kvar inom forskningen. Att verka i en liten region med stora ambitioner skapar arbetsglädje som chef för diagnostiskt centrum.

– Jag tänkte att jag ger det ett år och sedan får vi se. Nu är jag inne på sjätte året, säger Fredrik Enlund.

Att boka in en lunchintervju med Fredrik Enlund, chef på diagnostiskt centrum, kräver också en stund i hörnkontoret som vetter ut mot Stensbergsvägen. Fredrik Enlund pratar hela tiden engagerat om frågorna som ligger närmast hjärtat men behöver whiteboardtavlan för att låta hjärnans alla tankar att bli helt begripliga. Om en utomstående hade vandrat in i rummet under intervjun hade vederbörande kunnat tro att det var någon som helt hade kört fast i Pictionary – men vi som sitter i rummet har precis förstått NGS-tekniken, Next Generation Sequencing.

– Jag började forska kring psoriasis på 90-talet och letade efter orsaker till det i generna. Sedan kände jag att det fanns en angelägenhet kring cancer. Det är så många som drabbas och det är ett otroligt spännande område att få vara med kring utvecklingen. Man drar ett litet strå till stacken som kan vara väldigt viktig för många.

Det säger Fredrik Enlund som från början är utbildad genetiker och under 1990-talet började doktorera i hemstaden Göteborg. Han disputerade år 2000, blev docent 2006 och började jobba med cancerforskning. Parallellt blev Fredrik anställd på Sahlgrenska universitetssjukhuset som chef över laboratoriet men hade samtidigt forskningen pågående.

– 2018 fick jag nos på Region Kalmar län och en möjlighet att komma hit och bli chef över diagnostiskt centrum.

Fredrik Enlund bor kvar i Göteborg och har i sex år pendlat mellan väst och öst.

– Region Kalmar län är en li-

ten region men med stor ambition. Det kan låta klyschigt men vi har mycket möjligheter här med korta beslutsvägar, man är lyhörd för önskemål och vi kan vara snabba på banan.

Är det därför som du har blivit kvar?

– Hälso- och sjukvårdsdirektör Johan Rosenqvist gav mig möjligheten, ansvaret men också förtroendet att utveckla diagnostiken. Något som jag uppskattar väldigt mycket. Där har jag, tillsammans med kollegor, bidragit till att utveckla den nya genetiska tekniken som tidigare bara fanns på universitetssjukhusen, men nu även är etablerad i Region Kalmar län. Det har varit en rolig resa att utveckla den nya tekniken i den här mindre regionen.

Det här för oss in på whiteboardtavlan för när det gäller NGS-tekniken som har betytt mycket för cancer vården vill Fredrik Enlund rita för att förklara. Vi börjar med att det i en cellkärna finns DNA.

– Den är uppbyggd av olika byggstenar. Människan är uppbyggd av tre miljarder sådana byggstenar. Under 2000-talet har man kartlagt i vilken ordning som byggstenarna kommer. Ibland sker mutationer när någon av byggstenarna byts ut. En sådan mutation kan leda till sjukdom och framför allt cancer. Vissa mutationer är mer vanliga än andra. Lungcancer har vissa mutationer som återkommer, bröstcancer har andra. Genom att vi har lärt oss det så gör det att med en teknik som heter NGS kan vi plötsligt analysera alla.

– Nu finns möjlighet att analysera allt. Då kan vi kartlägga alla genetiska varianter i en patient. Möjligheterna har exploderat.

När gör man det här på en patient?

– Då går vi in med frågeställningen: "hittar vi några genetiska mutationer som hänger ihop med exempelvis lungcancer" och som kan vägleda klinikern till att behandla patienten med en mer rik-

Fredrik Enlund förklarar bäst genom att rita samtidigt. Här berättar han om NGS-tekniken som har förbättrat arbetet med cancer.

tad behandling (målstyrd cancerbehandling, reds.anm.).

Har det här revolutionerat cancer vården?

– Det är att dra det väl långt, men vi har absolut förbättrat tillgängligheten genom att vi erbjuder den här diagnostiken själva vilket bland annat ger kortare svarstider för patienterna.

I våras publicerades en studie av forskare knutna till Region Kalmar län i Läkartidningen,, som innefattar material från 93 patienter och beskriver hur man med ett blodprov kan analysera cirkulerande tumör-DNA hos personer med misstänkt lungcancer. Bakom forskningsstudien står Fredrik Enlund, tillsammans med Carola Andersson (molekylärbiolog, diagnostiskt centrum), Niels Hornstra (överläkare, lungmedicin, Länssjukhuset i Kalmar) och Anders Vikström (överläkare, lungkliniken, Universitetssjukhuset i Linköping).

– Det är inte jag som är unik utan det är vår forskargrupp som gör det möjligt. Jag hade inte fått något gjort om jag inte hade haft kollegor som ville vara med. Man

måste ha en inställning att det är värt att prova och du ska inte vara rädd för att misslyckas. Jag talar bara om när jag lyckats men jag skulle kunna lägga upp en minst lika stor hög med misslyckanden. Att forska är ibland att lära sig misslyckas men vara envis nog att prova igen.

Vad driver dig att fortsätta forska?

– Det är som salt och peppar för mig i vardagen. Jag trivs väldigt bra som chef för diagnostiskt centrum men det ger en annan dimension, en intellektuell utmaning att försöka leta upp det senaste och utveckla det. En hunger av göra någon skillnad.

Sedan var det, det här med att pendla drygt fyra timmar enkel väg två gånger i veckan.

– Visst tar det tid att resa men då har jag tid att jobba eller läsa rapporter och då gör det inget att jag sitter i Gnosjö på ett tåg eller på mitt kontor. Jag trivs väldigt bra där jag är.

Text: Daniel Bogefors

Foto: Mattias Johansson

Regionens direkta koldioxidutsläpp minskar

Många åtgärder har gett resultat. Årets klimatbokslut visar på en positiv trend vilket betyder att Region Kalmar läns utsläpp fortsätter att minska.

Utsläppen har sjunkit med 72 procent sedan 2012 och regionen närmar sig målet om 80 procents reduktion till 2030. Det visar klimatbokslutet för 2023.

– Det är många åtgärder över tid som har gett resultat. Vi har bland annat ställt om vår el och värme, kollektivtrafik och tjänsteflotta till förnybart. Vi har även satsat på grönt flygbränsle samtidigt som digitaliseringen medför att vi reser mindre. Ett annat exempel är att vi har installerat lustgasdestruktor vid länsjukhuset.

En hel del är gjort, men vi kan och måste göra mer, säger Johanna Schelin, hållbarhetschef.

Nu väntar ytterligare åtgärder på bred front för att minska koldioxidutsläppen ytterligare. Exempelvis planeras för fler laddplatser, lustgasdestruktor vid förlossningen på Västerviks sjukhus, fortsätta ställa om från engångs- till flegångsinstrument inom vården samt restaurera möbler i stället för att köpa nytt. Åtgärderna är kopplade både till poster inom klimatmålet och för indirekta utsläpp som är svårare att påverka och som inte räknas in inom målet.

– Klimatfrågan är vår tids största utmaning såväl globalt som regionalt. Klimatet är avgörande för vår hälsa och välbefinnande, för vatten- och livsmedelsförsörjning

– Det är många åtgärder över tid som har gett resultat, säger Johanna Schelin, hållbarhetschef.

men även för vår regionala utveckling i länet som vi är så beroende av, exempelvis rekreation och turism, säger Johanna Schelin.

Region Kalmar län följer årligen

upp vårt klimatbokslut utifrån målsättningen och klimatstrategin beslutad i regionfullmäktige.

Text: Daniel Bogefors

Foto: Mattias Johansson

Friskvårdstipset!

Så fixar samrehab Västervik festen

Gänget på samrehab distriktsrehabiliteringen Västervik turas om att anordna friskvårdaktivitet och festligheter för de som fyller jämnt eller ska sluta. Varje termin är det 2-3 ansvariga som byts ut enligt ett schema som är fastställt för flera år framåt. De ansvariga kommer med idéer och sen hjälps alla åt efter behov för att genomföra aktiviteterna.

– Det funkar jättebra eftersom alla kommer att stå i tur att vara ansvarig någon gång och det blir alltid trevligheter av, säger Ulrika Fröberg, arbetsterapeut och hälsoinspiratör på enheten.

I somras anordnades en eftermiddag med lagtävling, fika, äventyrs-golf och firande av

40-åring med quiz och grillning. Alla kunde inte vara med på allt, men de flesta hängde med hela eftermiddagen. Här ser ni några av bilderna som togs under dagen.

De tog fram digitalt stöd för patienter med benskörhet

Mari Wirell, arbetsterapeut, och Cecilia Madebrink, sjukgymnast och osteoporoskoordinator arbetar båda på arbetsterapi och fysioterapi i Kalmar.

Cecilia Madebrink, sjukgymnast och osteoporoskoordinator, och Mari Wirell, arbetsterapeut, jobbar båda två på arbetsterapi och fysioterapi i Kalmar med bland annat benskörhetspatienter. Både Cecilia och Mari har varit delaktiga i framtagandet av programmet.

– Vi har författat faktatext inom våra områden, hjälpt till att producera bilder och varit delaktiga i hela framtagningsprocessen av programmet. Vi är båda två väldigt stolta och glada över vårt arbete, berättar Cecilia.

Det digitala stödprogrammet

”Att leva ett aktivt liv med benskörhet” ska bidra till att fler patienter ges möjlighet att lära sig mer om sjukdomen, få stöd i sin behandling och bli stärkta i sin egenvård.

– Fördelarna med programmet är flera. Det är en komplett utbildning som ger svar på patienternas frågor och ger dem möjlighet att föra kunskapen vidare till andra i deras närhet, säger Mari.

– Om vi kan höja kunskapsnivån hos patienten och i samhället kan det i sin tur ge patienten förmågan att kunna påverka sin situation. I förlängningen så minskar det också patienternas lidande och kostnaden för samhället, tillägger Cecilia.

Anna Spångeus, biträdande professor och överläkare inom intermedicin/endokrinologi vid Linköpings universitetssjukhus, har med sin kollega Johanna Wibault, specialistfysioterapeut, det övergripande ansvaret för stödprogrammet och dess innehåll.

– Alla regioner har inte patientutbildning inom benskörhet, eller osteoporos som det också kallas, och endast få patienter erbjuds plats. Det här stödprogrammet kommer möjliggöra att fler får tillgång, säger Anna.

Text: Anna Norreng

Foto: Lisa Stenvall och privat

Onkologen uppmärksammas för arbete med läkares fortbildning

Sjukhusläkarna har tilldelat onkologiska kliniken och strålningsfysik ett utbildningsdiplom.

Diplomet är inrättat för att uppmärksamma kliniker som är positiva exempel i fråga om läkares fortbildning. Det är första gången detta diplom delas ut och fyra kliniker i Sverige fick utmärkelsen. Onkologiska kliniken var en av dessa utvalda.

– Det är väldigt roligt förstås och jag är stolt att jobba som verksamhetschef i en region där fortbildning kan vara i fokus, säger Magnus Lagerlund, verksamhetschef vid onkologiska kliniken.

Blodprov testat i vården – träffsäker identifiering av alzheimer

Ett blodprov som i tidigare forskningsstudier visat sig ge lika bra resultat som ryggvätskeprov för att identifiera Alzheimers sjukdom har nu testats i sjukvården. Erik Stomrud, forskare och läkare vid Emmaboda hälsocentral är en av medförfattarna till artikeln som fått stor spridning.

– Resultatet av forskningen var nyligen med i forskningstidskriften JAMA. Det är fantastiskt att för första gången, svart på vitt kunna visa att blodprov för Alzheimers sjukdom kan användas även inom primärvården, där de flesta av dessa patienter utreds. Träffsäkerheten var omkring 90 procent just där, säger Erik Stomrud.

Blodprovet visar positivt eller negativt svar för Alzheimers sjukdom, men kan också signalera om svaret är oklart och vidare undersökning med ryggvätskeprov krävs för säkrare svar. Studien är pågående vid över 20 hälsocentraler i Skåne och minnesmottagningen vid Skånes universitetssjukhus.

Rätt använd kan AI förstärka oss människor

”Svåra samtal, empati och mänskliga möten kommer att bli ännu viktigare för oss i framtiden, när AI kan stödja oss med det som den är bra på”

Magnus Persson utvecklingsdirektör

Alla pratar om AI just nu. I Region Kalmar län testas AI-stöd för schemaläggning i höst. Större förändringar ligger fortfarande längre fram.

Vi lever längre och fler har behov av vård samtidigt som bristen på personal inom välfärden märks alltmer. Nya smarta arbetssätt blir nödvändiga för att möta framtidens behov, och AI kommer att spela en stor roll där. AI-utvecklingen går snabbt och inom Region Kalmar län är fokus att bygga en stabil grund för AI-stöd i stället för att hoppa på enskilda initiativ. Det menar Magnus Persson, utvecklingsdirektör och Maria Koblanck, verksamhetsutvecklare.

– Det område där vi har kommit längst handlar om repetitiva arbetsuppgifter utan känsliga data som är lätta att automatisera, säger Maria Koblanck. I vår region är första testet ett AI-stöd för schemaläggning. Under hösten ska några enheter på sjukhusen dra i gång de första försöken.

Magnus Persson och Maria Koblanck ser stor potential med AI men vill plocka ner förväntningarna på hur snabbt utvecklingen kan gå.

Mycket på forskningsstadiet

– Det gäller att skynda långsamt och med eftertanke så att det blir rätt från början, säger Maria Koblanck. Än så länge är det mesta på forskningsstadiet. Nu testas vi där det inte finns några känsliga data. När det gäller patientdata

Det viktiga nu är att bygga en stabil grund för AI-stöd, menar Maria Koblanck, verksamhetsutvecklare.

och känslig information däremot, måste vi vara väldigt restriktiva. En mängd forskning pågår kring hur AI skulle kunna användas inom fler delar i vården, till exempel för att ställa diagnos eller för att upptäcka försämring i tid. I vår region pågår forskning kring AI-stöd vid diagnostik för bröstcancer. Än så länge handlar forskningen om specifika områden och utvalda grupper.

Magnus Persson, utvecklingsdirektör menar att AI-stödda verktyg kommer att vara ett måste för att möta framtidens utmaningar. Men AI kommer att förstärka oss, inte ersätta oss.

– Det som pågår är på forskningsstadiet, säger Magnus Persson. Det man ska vara medveten om är att AI-stöden blir bra på det som man har lärt dem, det som verktyget har matas med. Har vi tränat ett AI-verktyg för diagnostisering av bröstcancer på en enhet kan det inte per automatik användas på andra enheter eller för andra diagnoser. Ska det användas på en annan enhet så behöver det tränas där. Det kommer att krävas ytterligare forskning innan vi kan se verktyg som detta inom hela vården.

”Kan liknas vid nartotikahundar”

Att AI är ett verktyg som inte kommer ersätta människor i första hand, utan förstärka oss och underlätta vissa uppgifter är båda noga med att understryka.

– AI kan liknas vid tullens nartotikahundar, säger Magnus Persson. De arbetar tillsammans med människorna och är otroligt mycket bättre på att hitta nartotika

genom sitt överlägsna doftsinne. Men vi skulle aldrig använda dem för andra funktioner inom tullen. Det gäller att veta vad varje AI-lösning är tränad för och bra på.

– Våra medarbetare kommer fortsätta att möta människor och att ta hand om de mer komplexa frågorna. Svåra samtal, empati och mänskliga möten kommer att bli ännu viktigare för oss i framtiden, när AI kan stödja oss med det som den är bra på.

Teknikt går AI-utvecklingen i rekordfart men det finns många aspekter att ta hänsyn till. Juridiken inte minst, men också tillgången till data och information. AI kommer inte heller att kunna hjälpa oss om inte vi människor kan ta till oss utvecklingen.

– Till sist är det vi människor som ska använda de nya verktygen. Det är inte verktyget i sig som är det viktiga utan hur vi människor använder det.

Text: Emma Rydh
Foto: Mattias Johansson

”Hon lyfter stämningen med sitt öppna och vänliga bemötande”

Tänk så många fantastiska kollegor vi har! Här är några av de som nominerats till Nervenfikat.

1 Vi vill nominera vår fantastiska kollega **Ann-Britt Larsson** på distriktsrehabiliteringen i Kalmar! Ann-Britt har en glädje och charm som smittar av sig på både kollegor och patienter och bidrar till att alla dagar blir lite bättre, kombinerat med en kunskap och erfarenhet där patientens bästa alltid står i fokus. Ann-Britt tar sig alltid tid att hjälpa till.

Vi tror att alla som träffat Ann-Britt upplever att man har en nära relation till henne, oavsett vem man är och oavsett hur länge man känt henne. Hon blandar skojfriskhet med professionalitet och bidrar stort till vår fantastiska arbetsplats.

Ann-Britt har förmågan att vara lika bekväm i tuffa samtal som i mindre seriösa konversationer. Ann-Britt kommer alltid med glad energi och bidrar till att arbetsdagen känns lite roligare och lättare att ta sig igenom. Hon är arbetsplatsens solstråle!

Ann-Britt är en förebild för oss både professionsmässigt och som medmänniska. Alla borde ha en Ann-Britt på sin arbetsplats!

/Lisa Durdel och Anton Larsson

.....

2 Du extra uppskattade kollega - **Annika Nordén** på operation i Oskarshamn, var ska vi börja? Du sitter på hjärtat på operation och utstrålar trygghet, glädje, empati och kunskap. När det stormar så behåller du lugnet och är en klippan på att ha många bollar i luften. Vi är evigt tacksamma att ha dig som kollega och vill därmed att just du ska få detta diplom. Och bjuda oss på fikan förstas. Tack Annika!

/ Dina kollegor på operationsenheten i Oskarshamn

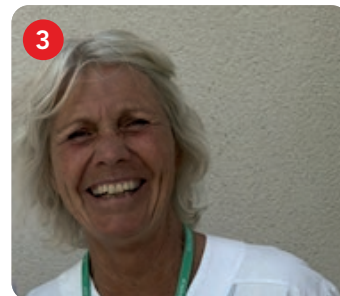
3 Vi vill nominera **Annika Svahn** till Nervenfikat! Vad skulle vi göra utan vår Annika Svahn på Samrehab akutblocket? Om man som kollega undrar över något så har Annika svaret. Och har hon inte svaret så tar hon reda på det! Annika är ALLTID glad och har nära till skratt! Hon lyfter stämningen på vår arbetsplats varje dag med sitt öppna och vänliga bemötande. Annika är rehabassistent hos oss och är fantastisk i alla patientmöten. Hon är till exempel ett känt ansikte för de som tränar i rehabassängen eller de som tränar i hjärtgruppen. Hon blir snabbt omtyckt av alla hon träffar! Annika är även ett välkänt ansikte för många som arbetar runt om på Västerviks sjukhus eftersom hon arbetat inom regionen i många år nu. När det knackar på vår dörr är det nästan alltid någon som söker Annika. Även brandmännen känner till Annika efter en liten popcornincident för några år sedan...

Nu är det dags att uppmärksamma Annika med ett riktigt tårktal!

/Alla kollegor på akutblocket

.....

4 Nervenfikat önskar jag att våra **härliga, glada, duktiga undersköterskor på medicinmottagningen i Kalmar** ska få. Patienterna möts alltid av dessa vänliga kollegor. De har många järn i elden dagarna i ända men tar sig ändå alltid tid med att hjälpa oss andra med diverse uppgifter. Vi är så tacksamma att ni finns. På bilden är jag flankerad av Josefin, Karin, Alltene och Carina, saknas på bilden gör Marie. Från oss på diabetes- och endokrinmottagningen i Kalmar genom / Harriet

5 Det blåser oftast hårdast på toppen! Därför tycker jag att det finns all anledning för oss medarbetare (när så är aktuellt) att visa vår uppskattning av/för ett gott ledarskap. I detta fall handlar det om prioritering av en god arbetsmiljö, att vi medarbetare får uppskattning för vårt dagliga arbete och stöttning i våra medicinska beslut samt tillåts bli involverade i lokala beslut i samband med förändringar med mera. Jag vill nominera min närmsta chef **Carina Parai** på Emmaboda hälsocentral till Nervenfikat!
/Pia Lundgren

Jag vill nominera min/vår kollega **Ervina Imsirevic**, undersköterska på geriatrika kliniken i Kalmar. På grund av att hon är en som brinner för sitt arbete, finns alltid där för sina patienter, tar väl hand om dem och sina kollegor runt omkring sig. Alltid ett glatt humör och omtänksam på alla sätt. Hjälper till med allt och jobbar både som undersköterska och samordnare. Har nu jobbat där i många år och alltid fått bra respons och tycker att det är dags att nominera henne och glädja henne med något från sina kollegor.

/Valbona Marku

Jag vill nominera min kollega överläkaren Jonas Lundin, när man jobbar med Jonas så finns det sällan några hinder, utan bara lösningar för de utmaningar vi ställs inför.

Om man har en fråga eller fundering "hur gör vi nu" så kan man alltid lita på att Jonas hjälper till och tillsammans arbetar fram en lösning.

Att arbeta med Jonas ser man fram emot, man vet att inget kommer kännas jobbigt, eller att man kommer arbeta med känslan "jag är ensam".

Carolina Hallinder

Jag skulle vilja nominera **Ann-Sofie Hägg** som är klinikassistent på kirurgkliniken i Kalmar. Hon har alltid ett leende på läpparna och fixar i princip nästan allt. Ingenting är omöjligt! Hon stöttar oss chefer och är även en stor tillgång att stötta läkarna i smått och stort.

/Lena Ingvarsson

Jag skulle vilja nominera min kollega **Yvonne Strömberg** på specialisttandvården i Kalmar. Yvonne sprider så mycket glädje som en riktigt solstråle året runt. Hon ser alltid möjligheter och är inte rädd för att hjälpa till där det behövs. Hon ser våra patienter och hon ser sina kollegor på ett fint sätt och när det behövs så bjuder hon alltid på en riktig kram (som varar minst 20 sekunder för att ge extra mycket kärlek). Yvonne ska snart gå i pension och jag skulle gärna vilja ge något fint tillbaka för att visa hur mycket hon betyder för mig och våra kollegor på kliniken. Det finns många stjärnor hos oss men Yvonne lyser lite extra.

/Clare Nilsson

Jag arbetar på vuxenpsykiatri, mottagning 1 i Kalmar och jag skulle vilja nominera **våra medicinska sekreterare**. De är så hjälpsamma och tillmötesgående i alla situationer oavsett hur mycket de har att göra. Det tänker på oss i arbetsgruppen och de bidrar till god stämning på vår arbetsplats.

/Anette Axelsson

Jag vill ge Nervenfikat till vår fysiker **Sofie Holmquist** på strålbehandling i Kalmar. Hon är en bra arbetskamrat, alltid lugn och trevlig, har stora kunskaper och tar ett stort ansvar både i smått och stort. Sofie får man alltid stöd från och man kan alltid lyfta frågor och funderingar. Sofie är driven, ansvarsställande och noggrann. Allt detta gör att hon är en "guld"-fysiker och betyder mycket för hela vårt team på strålbehandling.

/Ingrid Karlsson

Jag vill uppmärksamma och ge alla kollegor på **Bemanningsenheten på Länssjukhuset i Kalmar** ett extra stort beröm. Där både sjuksköterskor, undersköterskor och läkarsekreterare jobbar på olika avdelningar varje dag, kväll och natt, och är en arbetsgrupp man lätt glömmar bort tyvärr. Och våra bemanningskoordinatorer.

/Monica Flemk

Jag vill nominera min kollega **Lisa Fust** på onkologiska kliniken i Kalmar som alltid ställer upp för både patienter och kollegor. Ditt engagemang, empatiska och professionella förhållningssätt går ingen obemärkt förbi. Om jag eller någon i min närhet skulle vara i din vård skulle jag känna mig oerhört trygg. Det är ett privilegium att ha en kollega som dig - du kommer alltid med kloka råd och idéer som bidrar till kvalitetsssäkring och utveckling. Din förmåga att bidra till god arbetsmiljö är ytterligare en kvalitet jag vill framhålla. Kort sagt - tack Lisa, för att du gör varje arbetsdag lite bättre.

/Emma Larsson

Jag vill nominera **akutmottagningen i Oskarshamns personal**. Mina kollegor är fantastiska trots att det har varit mycket omorganisationer. De har kämpat och slitit och gör så att akuten fungerar. Har humöret uppe trots motvind. Finns ingen som behöver få känna uppskattning som de. Fantastiska slitvargar med massa kunskap.

/Ida Larsson

Jag vill ge och säkert otroligt många med mig Nervenfikat till **Christer Johansson** på driftgruppen, Västerviks sjukhus. Christer har under många år mött både nyanställda och anställda medarbetare i norra länet, i och med sitt arbete som korthandläggare. Detta gör han med största engagemang, alltid med ett leende och de får säkert höra en bra historia eller ett glatt tillrop som gör att de går därifrån med ett leende. Jag hade förmånen för ett par år sedan att få jobba i samma hus som Christer, han var alltid positiv. Frukost- eller lunchtiden var alltid ett tillfälle där man visste att stämningen kommer vara på topp då Christer var där och alltid hade en historia eller något lurtt på gång. Christer går snart i pension och jag tycker det är värt att fira honom och de som idag är hans närmsta medarbetare.

/Perry Essén

Följ oss i sociala medier!

BUP mellanvårdsteam består av pedagogen Malin Schön (längst till vänster) samt sjuksköterskorna Isabell Levung (andra från vänster) och Anna-Lena Ljungberg (längst till höger). Verksamhetsutvecklaren Magnus Engström (tredje från vänster) samordnar projektet.

Lyckad satsning på hembesök från BUP

Sedan ett halvår tillbaka gör ett så kallat mellanvårdsteam inom barn- och ungdomspsykiatri hembesök hos patienter i norra länet.

– Våra patienter upplever en enklare och tryggare vårdkontakt och en större delaktighet, säger sjuksköterskan Isabelle Levung.

Allt fler barn och unga i Sverige behöver psykiatrisk vård. Sedan 2017 har andelen barn som varit i kontakt med barn- och ungdomspsykiatri, BUP, ökat med 35 procent. Detta leder till ökade väntetider i såväl Kalmar län som i resten av landet.

För att möta det ökande behovet utvecklar Region Kalmar län nu en ny vårdform - BUP mellanvård. Teamet består av sjuksköterskorna Isabelle Levung och Anna-Lena Ljungberg samt pedagogen Malin Schön. Måndagar till fredagar åker de hem till barn och unga med svår eller komplex problematik för att ge insatser i hemmet.

– Man kan säga att vi är en förlängning av öppen mottagnings-

verksamhet samt akut- och vårdavdelning med syfte att minimera behovet av heldygnsvård. Efter dialog med befintlig vårdkontakt och familjen erbjuder vi insatser utifrån barnets behov och förutsättningar.

Arbets sättet innebär att både vårdavdelning och öppenvård inom barn- och ungdomspsykiatri kan kontakta mellanvårdsteamet direkt för hjälp med insatser i hemmet. Målgruppen är barn och unga med ångest, depression och självskadebeteende och där man ser ett behov av tidigt och samordnat stöd och anpassning.

– Många barn upplever ett vårdbesök som väldigt stressande och påfrestande. På det här sättet kan man sitta hemma i soffan med sitt husdjur i famnen samtidigt som vi pratar om måendet. Det öppnar ofta upp ett samtal som inte är möjligt på en mottagning under en timme. Man får också en annan helhetsbild när man träffar barnet i sin hemmiljö, säger Anna-Lena Ljungberg.

En arbetsdag i bilen

En arbetsdag börjar vanligtvis

med avstämning i teamets lokaler på BUP i Västervik. Sen sätter de sig i bilen och besöker familjer i Västervik, Vimmerby, Hultsfred, Högsby och Oskarshamn. Hur besöken ser ut kan skilja sig åt, beroende på vad det finns för behov. Det kan till exempel handla om stödsamtal eller hjälp med psykiatriska strategier som mildrar tvång eller ångest.

– Hos någon familj kanske vi tränar på att äta, i en annan på att komma i väg till skolan. Det beror helt på vad uppdraget är. Det är något vi kartlägger från början i samråd med mottagningen eller avdelningen samt familjen.

Goda resultat

Under det dryga halvåret som teamet har varit i gång har man haft 14 ärenden och utvärderingen visar på goda resultat.

– Familjer uttrycker en ökad trygghet och kontinuitet av insatserna, större delaktighet och minskad stigmatisering. Ibland är vi även i skolan och träffar pedagoger och ger råd och stöttning kring anpassningar. Även här får

vi positiv feedback. I stället för att känna rädsla och frustration över att som lärare inte räcka till och göra fel så upplever man en ökad trygghet och motivation att fortsätta arbetet, avslutar Malin Schön.

Text och foto: Trine Nyberg

BUP mellanvårdsteam

- Ett mobilt team som bemannas vardagar 8–16:30 av två sjuksköterskor samt en pedagog inom barn- och ungdomspsykiatri.
- Gör hembesök i Västervik, Vimmerby, Hultsfred, Högsby och Oskarshamn
- Projektet startade i november 2023 och pågår under ett år. Därefter görs en utvärdering och beslut om eventuellt införande.

De tog chansen till ny karriär

Jennifer Svedin, Methawee Persson och Monica Sandberg läser till vidare via uppdragsutbildning.

Tandsköterskorna Linnea Rosdahl och Hanna Georgsson ska sadla om och bli tandhygienister.

Genom en uppdragsutbildning gör folktandvården det möjligt för medarbetare att studera till tandhygienist med lön.

– Det är alltid bra och kul med ny kunskap och det här är ett fantastiskt sätt att få det på, säger Hanna Georgsson som är en av dem som nappat på erbjudandet.

Det är brist på tandhygienister i 18 av Sveriges 21 regioner och det examineras allt färre i hela landet. För att möta denna utmaning erbjuder folktandvården medarbetare möjlighet att vidareutbilda sig till tandhygienist genom en uppdragsutbildning.

– Det är en satsning både för att stärka framtida försörjning av den viktiga tandhygienistkompetensen och på våra duktiga medarbetare som vill fortsätta utvecklas i sitt yrkesliv, säger **Jessica Frank**, HR-konsult, folktandvården.

Monica Sandberg, Jennifer Svedin och Methawee Persson jobbede som tandsköterskor innan de

påbörjade sin uppdragsutbildning för ett år sedan.

– Jag valde att plugga till tandsköterska först då jag inte visste om jag skulle trivas med att jobba inom tandvården. Det visade sig att jag stormtrivdes så när denna möjlighet dök upp så tvekade jag inte en sekund, säger Monica Sandberg.

– Det är ett bra alternativ att få ny kunskap och möjlighet till kompetensutveckling, säger Methawee Persson.

– Det mest utmanande har varit att komma in i studerandet och hitta min egen studieteknik, men nu börjar den sitta, berättar Jennifer Svedin.

Tandsköterskorna Hanna Georgsson och Linnea Rosdahl har nyligen påbörjat tandhygienistutbildningen.

– Det är en fantastisk möjlighet och ett jättegengäms erbjudande, i och med allt arbetsgivaren står för. Det ska bli superkul att få lära mig mer, säger Linnea Rosdahl.

– Jag ser fram emot att som tandhygienist få jobba mer självständigt. Det gör man inte riktigt

som tandsköterska, säger Hanna Georgsson.

Förhoppningen är att uppdragsutbildning, tillsammans med flera andra långsiktiga insatser inom kompetensförsörjning, ska bidra till att folktandvården är en attraktiv arbetsgivare för både nuvarande och blivande tandhygienister.

– Vi är stolta över att kunna erbjuda uppdragsutbildning som karriärväg och hoppas kunna ha liknande upplägg även framöver.

Detta är ett av flera sätt att skapa intresse för tandhygienistyrket. En annan viktig del i kompetensförsörjningen av tandhygienister är sommarpraktiken. I somras hade vi rekordmånga blivande tandhygienister hos oss, vilket är väldigt glädjande, avslutar Jessica Frank.

Text: Karin Yderland

Foto: Karin Yderland och Emma Halme

Om uppdragsutbildningen

Uppdragsutbildning sker på uppdrag av och finansieras av arbetsgivaren, som också utser vilka medarbetare som deltar i uppdragsutbildningen.

Uppdragsutbildningen till tandhygienist erbjuds medarbetare inom Folktandvården i Kalmar län och sker i samverkan med Karlstad universitet. Studierna är på heltid i tre år med studielön som arbetsgivaren bekostar. Resor till och från Karlstad samt kurslitteratur står arbetsgivaren för och den verksamhetsförlagda utbildningen görs på folktandvårdens kliniker i länet.

Folktandvården har genomfört uppdragsutbildningar för tandhygienister, övertandläkare och ortodontassistenter.

Tack för mig!**Maria Karlsson**

Maria bytte bana vid 51 års ålder då nyfikenheten kring tekniken bakom systemen tog över och hon blev systemförvaltare.

Från undersköterska till systemförvaltare – 45 år i regionens tjänst

1979 gick en 18-årig Maria Karlsson ut vårdlinjen i Västervik som undersköterska. Hon fick direkt anställning på Region Kalmar län i Västerviks sjukhus och på den vägen började en 45 årig karriär hos en och samma arbetsgivare.

– Jag gjorde ett kort avstick till Eksjö kommun i samband med en av mina graviditeter, annars har jag varit Region Kalmar län trogen genom alla år. Det har varit en väldigt bra arbetsgivare och jag har utvecklats mycket längs vägen, säger Maria.

1992 kände Maria att det behövde hända något nytt och hon började utbilda sig till sjuksköterska. Hon fick återigen direkt anställning efter utbildningen 1994 och jobbade främst inom primärvården som distriktsköterska.

1998 började hon sin tjänst på hälsocentralen i Ankarsrum.

– Jag visade ganska snabbt ett teknikintresse och blev därför ansvarig för datajournalen. När Cosmic introducerades i primärvården runt 2008 så blev jag införandeansvarig, berättar Maria.

Under en period blev det många bollar i luften då Maria var både avdelningschef, tillförordnad basenhetschef och lokalt systemansvarig. Men det var roligt och det var Marias teknikintresse och engagemang som drev henne framåt. Maria Karlsson var 51 år när den där känslan i kroppen av att det var dags för något nytt kom igen och hon bytte bana och sökte ett vikariat som systemförvaltare för Cosmic. Hon fick jobbet och inom ett år hade hon fått en fast tjänst.

– När jag började så var introduktionen inte lika omfattande

som den är idag och tre månader in på min nya tjänst skulle jag ha beredskap. Det var verkligen en skräckblandad upplevelse och jag tänkte varje gång det ringde ”Vad vill de nu?”, det var en stressig känsla. Efter det så pluggade jag på ännu mer och jag lärde mig såklart mer och mer efterhand, minns Maria.

2017 implementerades den nya läkemedelsmodulen i Cosmic där Maria var delprojektledare 2015-2017. Nu är det i stället vårdokumentation som är på frammarsch i och med digitaliseringen i vården och kopplat till 1177 journalen som syns ut mot patienterna.

– Det har visat sig vara väldigt bra att ha erfarenhet från vården när jag har kontakt med användarna. Jag har ju själv känt frustrationen när något system inte fungerar och kan relatera till de som behöver

hjälp, säger Maria.

Maria har också hållit i många utbildningar i sin roll som systemförvaltare när nya system ska läras ut.

– Inför varje större uppgradering så är det ju lite oroligt, men efter utbildningen så känner man ”det här kommer att gå bra!” Deltagarna är alltid väldigt engagerade och kommer med många bra frågor och synpunkter. Men självklart är de även välkomna att ringa supporten om det uppstår frågetecken efteråt, säger Maria.

Maria gjorde sin sista dag den 31 augusti och har nu gått i pension lite dryga 63 år gammal. Hon känner sig klar med jobb nu och vill ägna sig lite åt att få ta tiden som den kommer.

– Jag anmälde mig nyligen till en kurs i att skissa arkitektur med akvarell. Det var något helt nytt för mig, men nu har jag lite skisser där hemma och har blivit mer intresserad av byggnader när jag är ute och går med hunden. Trädgården kommer också att få lite mer kärlek nu när jag har mer tid över, avslutar Maria Karlsson.

Text & foto: Karin Holmåker och privat

Som undersköterska arbetade Maria på dåvarande långvården i Västervik. Här är det 80-tal och Maria bäddar rent i en säng iförd gul skyddsrock var krav på den tiden. Numera huserar hudkliniken och öron- näsa- halskliniken i dessa lokaler.

Varjedag-berättelse

En röst fick ett ansikte

Berättad av **Veronika Szymanski, sjuksköterska 1177 på telefon.**

En dag ringde en pappa till oss på 1177. Hans femåriga dotter hade ont i örat, jag hörde henne gråta i bakgrunden. Föräldrarna hade gett henne en värktablett men det verkade inte hjälpa. Värktabletten var dock inte av den sort som är lika effektiv mot ont i öronen så jag frågade om de kunde åka och köpa den jag rekommenderade i stället. Pappan svarade direkt:

– Absolut, jag åker med en gång. Jag sa att jag kunde återkomma om ett par timmar för att se hur dottern mätte och pappan tackade så mycket. När jag ringde igen verkade dottern må bättre men jag fick ändå en magkänsla att fråga om det var något mer de tänkt på eller om hon hade några andra symptom. Jag hörde då mamman säga i bakgrunden att det hade varit vätska på kudden natten innan. Då ändrade jag min bedömning och föreslog att jag skulle koppla

dem vidare till jourcentralen, vilket de tackade ja till.

Någon vecka senare satt jag och en kollega och åt lunch på en restaurang som ligger nära vår arbetsplats. Två män sitter vid ett annat bord och jag kan inte låta bli att tänka att den rösten känner jag igen, och så minns jag samtalet. När männen reser sig för att gå vänder sig mannen mot mig och säger:

– Ursäkta att jag stör dig men jag känner igen din röst. Jag är säker på att du hjälpte oss för ett tag

sedan när vi sökte hjälp hos 1177 på telefon.

Eftersom jag har en viss brytning som gör min röst lite mer utmärkande och det faktum att jag också kände igen hans röst så nickade jag och log. Han fortsatte då:

– Jag vill bara säga att dottern nu mår bra och att du var så fantastisk i mötet med oss på telefon. Så

lugn och kunnig och du fick oss att känna oss så trygga.

Jag tackade och log ännu mer och blev så varm. I vårt arbete har vi bara en röst. Plötsligt så fick jag ett ansikte också. Det blev ett starkt möte jag aldrig glömmer.

Illustration: Simon Leijnse

Regiondirektören

Nu möter vi hösten

Vi är på väg att möta hösten efter en sommar som vi har hanterat på ett bra sätt med våra invånare i fokus. Stort tack till alla er som bidragit till allt från en fungerande hälso- och sjukvård och resor i kollektivtrafiken till Kalmar läns fortsatta utveckling framåt!

Vi vill vara ett län som det är attraktivt att leva och bo i och där är vi som region en otroligt viktig spelare – tillsammans med länets kommuner, näringslivet och andra samarbetspartners.

Vi befinner oss i en fortsatt utmanande ekonomisk situation och

det arbete som vi har haft fokus på under en längre tid måste fortsätta. Det är absolut nödvändigt att ha fokus på att minska våra kostnader. Det pågår arbete ute i samtliga förvaltningar och jag kan inte nog understryka hur viktigt det är att vi håller i det. Om vi alla bidrar till ett bättre ekonomiskt läge blir vi mer framgångsrika, för kraften hos många gör stor skillnad. Och jag ser att det gemensamma arbetet hittills har gett effekt.

Under hösten fortsätter också arbetet med att digitalisera vår verksamhet. Den är viktig ur ett ekonomiskt perspektiv, men också ur ett tillgänglighetsperspektiv. Vi är vana vid att kunna hantera

allt fler ärenden digitalt, i våra kontakter med allt från banken till kommunen. Här har vi inom hälso- och sjukvården en bit kvar innan vi är framme vid det som kan förväntas av oss. Om de som kan och vill får större möjligheter att kontakta oss digitalt, får vi större utrymme att ta om hand dem som behöver komma till oss.

Vi har idag i många avseenden Sveriges nöjdaste invånare, det ska vi ha även i framtiden.

J. Eriksson

Ingeborg Eriksson | Regiondirektör

Foto: Roger Sjöström

Anna Sjöstrand (tv) och Ingela Schröder.

Jag jobbar sedan 17 år tillbaka på ambulansen i Vimmerby. Vi är ett glatt gäng som delar mycket tillsammans. Allt från nyfödda patienter, till traumor och sorg. För att kunna hantera allt vi går igenom är det högt i tak och vi skojar mycket med varandra, glada skämt och mycket bus. Ingela Schröder tillhör våra inventarier. Hon är en kollega med ett stort hjärta både för oss och för patienterna. Man kan tro att hon är lugn som en filbunke och väldigt försynt. Men skenet bedrar, hon är den som står för de flesta bus och bjuder oss på många glada skratt. Det är just Ingela jag vill nominera och även påtala att vi är en station

Nomineringen kommer från

Anna Sjöstrand

Hur känns det?

- Omtumlande! Det här hade jag inte en tanke på!

Vad gör du på jobbet?

- Jag vårdar patienter framför allt men har också roligt med mina kollegor. Jag har alltid tyckt det är roligt att gå till jobbet.

Vad är det bästa med ditt jobb?

- Att det är omväxlande. Man får träffa nytt folk, nya patienter och känner att man gör nytta.

Har du något särskilt minne från arbetslivet du vill dela med dig av?

- Vi tycker om att göra hyss med varandra här på jobbet och en gång skrämde jag en kollega med en låtsasorm som jag lade i sängen, det gör jag inte om! Han höll på att slå sönder hela rummet för att han blev så rädd.

Vilka egenskaper uppskattar du hos dina kollegor?

- Att de är lojala och omtänksamma. De finns alltid där när det behövs och ställer alltid upp.

Vad gör du på fritiden?

- Jag ägnar mycket tid åt barnbarnen, hunden och sommarstället. Sen tycker jag om att röra på mig, cykla och få motion.

Berätta något dina kollegor inte vet om dig!

- Oj vad svårt! Vi är väldigt personliga här och pratar mycket så jag tror de vet allt.